

UNIJA SLOBODNIH SINDIKATA CRNE GORE
UNION OF FREE TRADE UNIONS OF MONTENEGRO

ul. Avda Međedovića 108, Stari Aerodrom, 81 000 Podgorica
tel/fax: +38220232315; usscg@usscg.me; www.usscg.me

Broj: 310
Podgorica, 11.06.2020.g.

VLADA CRNE GORE
Predsjednik, gđin Duško Marković

Gospodine Markoviću,

Povodom trećeg seta ekonomskih mjera podrške građanima i privredi, koji priprema Vlada Crne Gore kao odgovor na negativne efekte prouzrokovane epidemijom koronavirusa, Unija slobodnih sindikata Crne Gore predlaže sledeće mjere:

- predvidjeti subvenciju za dio zarade zaposlenih roditelja djece koja nisu starija od 11 godina, a koji su po naredbi NKT koristili plaćeno odsustvo u martu i junu o.g., a koji period nije pokriven subvencijom propisanom u okviru drugog seta ekonomskih mjera;
- predvidjeti isplatu jednokratne novčane pomoći za nezaposlena lica, koja se od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore tretiraju kao nezaposlena lica koja ne traže aktivno posao, odnosno koja su od strane Zavoda oslobođena obaveze redovnog prijavljivanja, a koja u okviru drugog seta mjera nisu ostvarila pravo na jednokratnu novčanu pomoć (napominjemo da je u pitanju mali broj nezaposlenih);
- pospješiti rast zaposlenosti otvaranjem novih radnih mjesta kroz nastavak podsticaja države u vidu subvencionisanja za nova radna mjesta:
 - a) produžiti mjeru subvencija za novo zapošljavanje za privredne subjekte koji evidentiraju nove zaposlene u periodu od 12 mjeseci (počev od 1. aprila 2020);
 - b) obezbijediti povoljne kredite za samozapošljavanje, kao i povoljne kredite za ulaganje u poljoprivredu – u tom smislu država treba da, pored ostalog, ponudi neobrađeno zemljište, pašnjake i livade, koji su u državnom vlasništvu, na besplatno korišćenje zainteresovanim za ulaganje u poljoprivredu;
 - c) stimulisati sezonsko zapošljavanje domaće radne snage;
- omogućiti refinansiranje kredita najugroženijim kategorijama stanovništva pod povoljnim uslovima (sa kamatnom stopom od 0,50 - 1% uz grejs period od 6 do 12 mjeseci);

- ukinuti najvišu godišnju osnovicu za plaćanje doprinosa (Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje), a time i obavezu povraćaja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje licima čija godišnja zarada prelazi najvišu godišnju osnovicu;

- smanjiti poresko opterećenje na troškove rada, a taj dio budžetskih sredstava nadomjestiti prevođenjem u legalan radni odnos dijela zaposlenih koji se nalaze u neformalnom radnom odnosu (npr. ukoliko bi se legalizovalo 20% od projektovanog broja lica koji rade na crno, efekat za budžet i socijalne fondove na godišnjem nivou bi iznosio cca 14 miliona eura, ukoliko kao osnovicu za obračun zarade koristimo minimalne zarade);

- od strane države ponuditi našim građanima/kama turističke vaučere za boravak u hotelima i odmaralištima na teritoriji naše države sa rokom otplate u 9 mjesečnih rata i uz obavezu turističkih poslenika (vlasnika hotela i odmarališta) da za korisnike turističkog vaučera umanje cijenu usluga (hrane i smještaja) za najmanje 20%. Sa druge strane, država bi turističkim poslenicima garantovala uplatu sredstava na nivou cijene pružene usluge u roku od 15 dana od dana dostave turističkog vaučera, dok bi ta sredstva refundirala kroz otplatu rata od strane korisnika turističkog vaučera;

- do kraja predstojeće turističke sezone za crnogorske građane/ke smanjiti cijenu putarine na 1 euro za prolaz kroz tunel „Sozina“, sa jedne strane, kako bi se kroz smanjenje troškova putovanja pospješio protok stanovništva do turističkih destinacija na primorju;

- povećati porez na dobit pravnih lica. Naš porez na dobit iznosi 9% i trenutno je najniži u Evropi i trenutak je da se poveća kako bi se teret negativnih efekata epidemije koronavirusa ravnomjernije rasporedio. U zemljama EU i okruženja taj je porez 2, 3 ili čak 4 puta veći nego kod nas.

Posebno ukazujemo na hitnu potrebu da se, u okviru trećeg seta ekonomskih mjera, pristupi formiranju operativne multiresorne Radne grupe, u koju bi bili uključeni i predstavnici socijalnih partnera, koja će podsticati i nadgledati rad nadležnih institucija u što efikasnijem suzbijanju sive ekonomije. Naime, prema nezvaničnim podacima, sa kojima se već godinama barata i na nivou zvaničnih institucija, u našoj državi „na crno“ radi cca 40.000 lica. Potrebna je konkretna i efikasna, a ne samo deklarativna, aktivnost nadležnih institucija kako bi se dio ove populacije doveo u legalan radni odnos, za što je neophodna posvećena i dobro osmišljena sveobuhvatna akcija na nivou državnih organa. Osim punjenja budžeta, benefiti za društvo bi bili veliki i višestruki, kao što je npr. stvaranje uslova za dostojanstven rad, eliminisanje nelojalne konkurencije društveno odgovornim kompanijama i preduzetnicima koji poštuju svoje zakonske obaveze prema društvu.

Sa prethodno navedenim, u uskoj vezi je potreba uvođenja nulte stope tolerancije za sve poreske dužnike koji godinama unazad ne izvršavaju svoje poreske obaveze i na taj način nanose direktnu štetu kako budžetu i socijalnim fondovima (penzionom, zdravstvenom, za zapošljavanje), tako i poslovnom okruženju praveći nelojalnu konkurenciju. Istovremeno, potrebno je izmijeniti Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (IOPPD), tako da svaki poslodavac ima obavezu da IOPPD obrazac podnosi nadležnom poreskom organu do kraja mjeseca za prethodni obračunski period (mjesec) bez obzira da li je ili nije isplatio zaradu svojim zaposlenima. Po važećem Pravilniku poslodavci nisu dužni da Poreskoj upravi podnose IOPPD obrazac sve do

dana isplate zarade zaposlenima, na koji način gomilaju svoj poreski dug, a Poreska uprava je nemoćna jer oni postaju poreski dužnici tek nakon podnošenja IOPPD obrasca.

U konačnom, smatramo neophodno potrebnim uvođenje nulte stope tolerancije za odgovorna pravna i fizička lica u nanošenju štete budžetu. Činjenica je da se na godišnjem nivou iz budžeta odlivaju desetine miliona eura na ime nedomaćinskog trošenja budžetskih sredstava, te odštete građanima/kama zbog neprofesionalnog, neodgovornog ili nezakonitog ponašanja pojedinaca u državnim institucijama. Stoga je neophodno uvesti odgovornost na svim nivoima i odlučno sankcionisati takvu pojavu u cilju njenog eliminisanja.

Prilikom predlaganja naprijed navedenih mjera USSCG je posebno vodila računa da predlaže one mjere koje u najmanjoj mjeri iziskuju nove finansijske izdatke na teret budžeta, kako bi očuvali održivost budžeta i nivo zarada zaposlenih u javnom sektoru.

S poštovanjem,

 Generalni sekretar
Srđa Keković